

HØRING – ET ENKLERE TILTAKSSYSEM TIPASSET BRUKERNES BEHOV

Hensikten med saken

Arbeids- og sosialdepartementet har sendt forslag om enkelte endringer i de arbeidsrettede tiltakene på høring.

Endringen berører fire av de tiltakene NAV tilbyr sine brukere. Det foreslås en sammenslåing av tiltakene Avklaring i skjermet virksomhet og Avklaring i ordinær virksomhet, samt en sammenslåing av tiltakene Arbeid med Bistand og Oppfølging. Dette innebærer at fire tiltak, reduseres til to. Målgruppe for tiltakene er arbeidssøkere som trenger bistand til å avklare sin arbeidsevne (avklaringstiltakene) og støtte til å skaffe seg et egnet arbeid (Arbeid med bistand og Oppfølging). Det foreslås at de sammenslåtte tiltakene skal anskaffes gjennom anbudskonkurranser. I dag anskaffes tiltakene på to ulike måter. NAV kjøper avklaring i skjermet virksomhet og arbeid med bistand hos forhåndsgodkjente tiltaksarrangører, mens avklaring i ordinær virksomhet og oppfølging anskaffes gjennom anbudskonkurranser. Regjeringen foreslår nå at de sammenslåtte tiltakene skal anskaffes utelukkende gjennom anbudskonkurranser.

Høringsfristen er mandag 4. august 2014 og rådmannens innstilling sendes som foreløpig høringssvar innen fristen. Vedtak etter bystyrekomiteens og bystyrets behandling, henholdsvis den 9. og den 23. september ettersendes.

Hensikten med denne saken er å orientere om endringsforslaget, samt å fremme forslag om høringsuttalelse fra Drammen kommune.

Saksutredning

Bakgrunn

Departementet mener at dagens tiltaksstruktur er komplisert og uoversiktlig med mange parallelle og overlappende ordninger. Dette kan gjøre det vanskelig både for arbeidsgivere og arbeidssøkere å få oversikt over hvilken bistand arbeids- og velferdsforvaltningen kan gi. Regjeringen vil forenkle regelverket for arbeidsmarkedstiltakene slik at tiltakene kan bli lettere å ta i bruk. Riksrevisjonen har også påpekt at en mulig risiko ved å ha et oppsplittet virkemiddelapparat, er at valg av arbeidsmarkedstiltak skjer ut fra andre kriterier enn hva som er best for den enkelte bruker. Dette gjør også at styringen av tiltaksområdet er krevende.

Endringene som foreslås legger til rette for økt mangfold av leverandører og større valgfrihet for brukerne. Med flere leverandører og konkurranse om å levere arbeidsrettede tjenester, forventer regjeringen økt kvalitet i det samlede tiltakstilbudet til brukerne.

Regjeringen vil drøfte flere forslag til endringer i tiltaksapparatet i en melding til Stortinget som det er planlagt å legge frem høsten 2014. Dette høringsforslaget fremmes med sikte på iverksetting fra 1.1.2015.

Rådmannens vurdering

De fire tiltakene denne hørings-saken handler om er rettet mot avklaring og oppfølging av brukere med behov for bistand fra NAV. Gjennom avklaring skjer en kartlegging og utprøving av den enkeltes arbeidsevne for å få avklart behov for arbeidsrettet oppfølging. Oppfølging skal gi arbeidssøkere formidlingsrettet bistand til å komme i arbeid, bistand i starten av arbeidsforholdet, samt gjøre det lettere for arbeidstakere å beholde arbeidsforholdet.

Avklaring

Det finnes i dag to helt parallelle og overlappende avklaringsordninger. Det ene tiltaket (avklaring i skjermet virksomhet) kjøper NAV fra forhåndsgodkjente tiltaksleverandører, det andre (avklaring i ordinær virksomhet) anskaffes i en åpen anbudskonkurranse etter anskaffelsesreglene. Regjeringen foreslår å slå sammen disse to tiltakene og anskaffe tjenesten i åpen anbudskonkurranse etter anskaffelsesreglene.

NAV Drammen kjøper i dag 108 avklaringsplasser:

- Fretex: 33 plasser + 10 plasser (arbeid med bistand) + 20 plasser (Individuell jobbstøtte)
- Enter : 45 plasser
- Nordic Academy: 30 plasser

Oppfølging

Situasjonen på oppfølgingsområdet er på mange måter den samme som for avklaring. NAV kjøper oppfølgingstjenester både fra forhåndsgodkjente leverandører og gjennom åpne anbudskonkurranser. Oppfølging skal gi arbeidssøkere formidlingsrettet bistand til å komme i arbeid, bistand i starten av arbeidsforholdet, samt gjøre det lettere for arbeidstakere å beholde arbeidsforholdet. Regjeringen foreslår å slå sammen dagens to ordninger og anskaffe oppfølgingstjenester etter anskaffelsesreglene.

NAV Drammen kjøper i alt 442 oppfølgingsplasser:

- 270 plasser - arbeid med bistand (AB); Fretex 96 plasser, Enter 150 plasser, KB Utvikling 24 plasser
- 70 plasser på Reaktorskolen (oppfølgingstiltak)
- 60 plasser på Nordic Academy (aktiv ung) (oppfølgingstiltak)
- Kirkens bymisjon (KB utvikling) : 12 plasser (Individuell jobbstøtte)
- Fretex 10 plasser (Jobbmestrende oppfølging /arbeid med bistand) + 20 plasser (Individuell jobbstøtte)

NAV Buskerud gjorde en endring i tiltakssammensetningen fra 1.1 2014. Da ble APS (arbeidspraksis i skjermet virksomhet) redusert og AB (arbeid med bistand) økt med 150 plasser. Økningen har blitt gjort suksessivt med økning fra 1.1.14 og 1.7.14.

Bakgrunn for endringen, er et større fokus på ordinært marked, og færre plasser i skjermet virksomhet. Man har over år, erfart at APS kan medvirke til en innelåsningseffekt, i tillegg til at forskning fra USA og Europa tilsier at man får størst effekt med place then train enn train then place. NAV Drammen og tidligere AETAT har også gjennom en årrekke erfart at APS har hatt lite tilfredsstillende resultater i forhold til formidling av brukere ut i ordinært marked.

Når NAV Drammen sammenligner resultatene for AB og oppfølgingstiltak, er det lite forskjell i resultater. Begge tiltakene ligger på ca. 50 % formidling til arbeid.

NAV arbeider nå for å sette større krav til hvordan tiltaket skal gjennomføres, gjennom avtale og kravspesifikasjon. Blant annet er det gjort en presisering med at det ikke skal gå lengre tid enn 4 uker fra bruker starter opp hos Fretex eller Enter, før de er ute i ordinær bedrift. Dette er en viktig faktor, for at bruker skal raskt ut i ordinært arbeidsmarked.

Rådmannen er opptatt av at innbyggere som har behov for arbeidsmarkedstiltak får et best mulig tilbud, slik at de kommer raskest mulig i jobb. Mulighetene for å anskaffe de aktuelle tiltakene delvis gjennom anbudskonkurranser i et åpent marked har kommet de senere årene. NAV Drammen har gode erfaringer med at det har kommet nye aktører på markedet og ser at det kan ha påvirket kvaliteten i positiv retning, også hos forhåndsgodkjente leverandører.

Anskaffelse gjennom anbudskonkurranser gir muligheter for å kvalitetssikre tjenestene på en bedre måte enn man kan få til ved kjøp hos faste, forhåndsgodkjente leverandører. Man kan sette tydelige krav til resultater og kompetanse hos de som skal levere tjenestene, og det er enklere å sanksjonere der tjenesten ikke leveres i tråd med kravspesifikasjonene i kunngjøringen.

Forslaget innebærer en forenkling ved at fire ordninger slås sammen til to, og at det kun benyttes anbudskonkurranser, ikke forhåndsgodkjenning av tiltaksarrangører. En slik forenkling vil kunne gjøre det enklere for innbyggerne å orientere seg om de mulighetene som finnes. Dette vil kunne gjøre det enklere å få til god brukermedvirkning, noe som øker den enkeltes muligheter for å lykkes. Forenklingene vil også gi positiv administrativ effekt, og vil kunne frigjøre kapasitet i NAV som kan benyttes til å gi bedre tjenester til innbyggerne i kommunen.

Regjeringen ønsker et større mangfold av tilbydere og at flere private og frivillige organisasjoner kan bli leverandører av arbeidsmarkedstiltak. Dette er positivt. Det er viktig at NAV innretter sine anbudskonkurranser slik at man faktisk oppnår dette.

Drammen kommune har eierinteresser i flere virksomheter hvor NAV foretar direkte kjøp. Vi er opptatt av at disse virksomhetene skal levere tjenester av så høy kvalitet at de vil kunne hevde seg i konkurranse med andre tilbydere.

Forslag til høringsuttalelse:

Det avgis følgende høringsuttalelse fra Drammen kommune:

Drammen kommune gir sin tilslutning til forslag om et enklere tiltakssystem tilpasset brukernes behov.

Begrunnelse

Arbeidsmarkedstiltak må ha høy overgang til arbeid som mål. Det er avgjørende at NAV velger flere tiltak som gir brukerne god sjanse til jobb og reduserer og fjerner tiltak med svake resultater. Forslagene som gir økt fokus på gode tilbud til arbeidssøkere fremfor beskyttelse av eksisterende leverandører, er en riktig endring.

NAV Drammen har gode erfaringer økt konkurranse om å tilby arbeidsmarkedstiltak. Det har kommet nye aktører på markedet. Kvaliteten er bedret, også hos forhåndsgodkjente leverandører.

Anskaffelse gjennom anbudskonkurranser gir muligheter for å kvalitetssikre tjenestene på en bedre måte enn man kan få til ved kjøp hos faste, forhåndsgodkjente leverandører. NAV kan sette tydelige krav til resultater og kompetanse hos de som skal levere tjenestene, og det er enklere å avslutte leveransen, evt. sanksjonere, der tjenesten ikke leveres i tråd med kravspesifikasjonene i kunngjøringen.

Forslaget innebærer en forenkling ved at fire ordninger slås sammen til to. En slik forenkling vil kunne gjøre det enklere for brukerne å orientere seg om de mulighetene som finnes. Dette vil kunne gjøre det enklere å få til god brukermidvirkning, noe som øker den enkeltes muligheter for å lykkes. Forenklingene vil også gi positiv administrativ effekt, og vil kunne frigjøre kapasitet i NAV, som kan benyttes til å gi bedre tjenester til brukerne.

Regjeringen ønsker et større mangfold av tilbydere og at flere private og frivillige organisasjoner kan bli leverandører av arbeidsmarkedstiltak. Dette er positivt. Det er viktig at NAV innretter sine anbudskonkurranser slik at man til enhver tid har konkurranse mellom flere leverandører og løpende bedring av kvaliteten i tjenestene. Det er viktig å motvirke enhver form for monopoldannelser på leverandørsiden.

Eier av virksomheter som tilbyr arbeidsmarkedstiltak:

Drammen kommune har eierinteresser i flere virksomheter hvor NAV foretar direkte kjøp. Som eier støtter Drammen kommune de foreslåtte endringene.

Begrunnelse:

Drammen kommune er eier i virksomhetene for å bidra til økt overgang til arbeid gjennom at det finnes gode leverandører. Virksomhetene er til for brukerne. Det forutsettes at virksomhetene kommunen er medeier i er konkurransedyktig og vinner anbud.

Rammebetingelsene som foreslås innebærer anskaffelse gjennom anbud. Det kan inngås flerårige avtaler og det forventes bruk av kvalitetskrav. Dette gir forutsigbarhet og klare rammer for konkurransen. Tap av anbud vil kreve omstilling og Drammen kommune er enig i at det må gis noe tid til nødvendig omstilling, og at det er dialog mellom partene for å få til god endringsprosess.

Det er viktig for virksomhetene at det ikke er tvil om rammene for anskaffelse er i tråd med nasjonalt og internasjonalt lov- og regelverk. Bruk av anbud er i samsvar med norsk lov og EØS-reglene og støttes.

Vedlegg:

Høringsnotat

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Glenny Jelstad	Arkiv: X63 &13
Arkivsaksnr.: 14/5558-3	Dato: *

ALLMINNELIG HØRING - ET ENKLERE TILTAKSSYSTEM TILPASSET BRUKERNES BEHOV

INNSTILLING TIL: BYSTYREKOMITE HELSE- SOSIAL- OG OMSORG/ BYSYTYRET

Rådmannens forslag til vedtak:

Det avgis følgende høringsuttalelse fra Drammen kommune:

Drammen kommune gir sin tilslutning til forslag om et enklere tiltakssystem tilpasset brukernes behov.

Begrunnelse

Arbeidsmarkedstiltak må ha høy overgang til arbeid som mål. Det er avgjørende at NAV velger flere tiltak som gir brukerne god sjanse til jobb og reduserer og fjerner tiltak med svake resultater. Forslagene som gir økt fokus på gode tilbud til arbeidssøkere fremfor beskyttelse av eksisterende leverandører, er en riktig endring.

NAV Drammen har gode erfaringer økt konkurranse om å tilby arbeidsmarkedstiltak. Det har kommet nye aktører på markedet. Kvaliteten er bedret, også hos forhåndsgodkjente leverandører.

Anskaffelse gjennom anbudskonkurranser gir muligheter for å kvalitetssikre tjenestene på en bedre måte enn man kan få til ved kjøp hos faste, forhåndsgodkjente leverandører. NAV kan sette tydelige krav til resultater og kompetanse hos de som skal levere tjenestene, og det er enklere å avslutte leveransen, evt. sanksjonere, der tjenesten ikke leveres i tråd med kravspesifikasjonene i kunngjøringen.

Forslaget innebærer en forenkling ved at fire ordninger slås sammen til to. En slik forenkling vil kunne gjøre det enklere for brukerne å orientere seg om de mulighetene som finnes. Dette vil kunne gjøre det enklere å få til god brukervedvirkning, noe som øker den enkeltes muligheter for å lykkes. Forenklingene vil også gi positiv administrativ effekt, og vil kunne frigjøre kapasitet i NAV, som kan benyttes til å gi bedre tjenester til brukerne.

Regjeringen ønsker et større mangfold av tilbydere og at flere private og frivillige organisasjoner kan bli leverandører av arbeidsmarkedstiltak. Dette er positivt. Det er viktig at NAV innretter sine anbudskonkurranser slik at man til enhver tid har konkurranse mellom flere leverandører og løpende bedring av kvaliteten i tjenestene. Det er viktig å motvirke enhver form for monopoldannelser på leverandørsiden.

Eier av virksomheter som tilbyr arbeidsmarkedstiltak:

Drammen kommune har eierinteresser i flere virksomheter hvor NAV foretar direkte kjøp. Som eier støtter Drammen kommune de foreslåtte endringene.

Begrunnelse:

Drammen kommune er eier i virksomhetene for å bidra til økt overgang til arbeid gjennom at det finnes gode leverandører. Virksomhetene er til for brukerne. Det forutsettes at virksomhetene kommunen er medeier i er konkurransedyktig og vinner anbud.

Rammebetingelsene som foreslås innebærer anskaffelse gjennom anbud. Det kan inngås flerårige avtaler og det forventes bruk av kvalitetskrav. Dette gir forutsigbarhet og klare rammer for konkurransen. Tap av anbud vil kreve omstilling og Drammen kommune er enig i at det må gis noe tid til nødvendig omstilling, og at det er dialog mellom partene for å få til god endringsprosess.

Det er viktig for virksomhetene at det ikke er tvil om rammene for anskaffelse er i tråd med nasjonalt og internasjonalt lov- og regelverk. Bruk av anbud er i samsvar med norsk lov og EØS-reglene og støttes.

Osmund Kaldheim
rådmann

Eva Milde Grunwald
Helse- og sosialdirektør